

Mt 5,13–16

Milí bratři, milé sestry, Ježíšův obrazný výrok, ve kterém přirovnává své učedníky k soli, patří mezi Ježíšova známá slova. Je to dáno tím, že tato slova jsou součástí Ježíšova kázání na hoře, kde je shromážděný základ Ježíšova učení o Božím království. Ježíš nejdřív říká, koho se Boží království týká, kdo v něm má své místo. A potom říká, co je důležité pro jeho učedníky, jaká je jejich role, čím jsou pro okolní svět. Konkrétně jsou solí a světlem. Zatímco u světla je jeho význam docela dobře srozumitelný, u soli tomu tak být nemusí. Co to vlastně znamená, když Ježíš říká – „Vy jste sůl země a dávejte si pozor, ať neztratíte tuto svoji slanost.“

Dnes se tedy budeme věnovat tomuto mini-podobenství o soli, která pokud pozbude chuti, tak už není k ničemu: „*Jestliže sůl pozbude chuti, čím bude osolena?*“ Na soli je nejdůležitější právě to, že má slanou chuť. Chuť je na soli to podstatné. Jestliže ji sůl ztratí, tak jí nic tuto chuť nedodá a sůl je pak nanic, k ničemu se pak už nehodí. Sůl všichni známe, všichni víme jak chutná. Ale co to pro Ježíšovy učedníky znamená, že jsou sůl země?

Myslím, že všichni znáte pohádku „Sůl nad zlato“. Když v této pohádce Maruška řekne svému královskému otci, že ho má ráda jako sůl, velice jej tím popudí. Král se cítí být uražen Maruščiným přirovnáním k obyčejné soli, obzvláště když jej dvě starší dcery přirovnávají ke zlatu a k drahokamům. Sůl se ve srovnání se zlatem nebo s drahými kameny jeví jako něco obyčejného, ne příliš hodnotného.

Jakpak se asi cítili Ježíšovi učedníci, když je jejich mistr nazval solí země? Byli uraženi podobně jako král z pohádky? Nebo tím byli potěšeni, poctěni? Nebo vůbec nechápali, o čem to Pán Ježíš mluví, když jim říká: „*Vy jste sůl země.*“ Myslím, že můžeme vyjít z toho, k čemu je sůl důležitá. Je sůl vůbec důležitá? Nebo je to něco obyčejného? Něco běžného, v podstatě bezcenného? Pytlík soli stojí pár korun a je k dostání v každém obchodě s potravinami.

Král v pohádce „Sůl nad zlato“ se naštve, protože si myslí, že sůl je v podstatě bezcenná a tedy i zbytečná. A aby to dokázal, tak nechá všechnu sůl z celého království nasypat do řeky a rozpustit tak ve vodě. A pak vystrojí královskou hostinu. Ale neosolené jídlo nikomu nechutná. A tak si král řekne: „Nevadí.“ „Co je sladké, nemusí být slané.“ A tak nechá udělat sladkou hostinu, na které se podávají lízátka a různé další sladkosti. Když nemáme slané pokrmy, budeme jíst sladké a problém je tím vyřešen.

A tady se nabízí otázka. Co myslíte, mělo by toto Ježíšovo podobenství o soli stejný význam, kdyby Ježíš svým učedníkům řekl: „*Vy jste cukr.*“ Fungovalo by to stejně jako se solí? Cukr také dává některým pokrmům příjemnou chuť. Ovšem v té pohádce Sůl nad zlato se ukáže, že jíst jenom sladká jídla přestane poměrně brzo všem chutnat. Po čase už sladké jídlo nechutná nikomu. Sladká chuť je chvíli příjemná, ale po čase se přejí. A tak si i král postupně uvědomí, jak je sůl vzácná a důležitá.

Někdy si říkám, jestli náhodou Ježíš tuto pohádku neznal, když přirovnal své učedníky k soli. Veliká moudrost spočívá už názvu této pohádky – Sůl nad zlato. Myslím, že pro Ježíšovy učedníky je vyznamenáním to, že jsou v Ježíšových očích solí země, nikoliv třeba zlatem země. Kdyby Ježíš řekl učedníkům: „*Vy jste zlato země*“, možná bychom se pak považovali za něco velmi vznešeného, drahocenného a vzácného, za něco víc než jsou ostatní lidé.

Někdy se křesťané stavějí do takovéto pozice – „my jsme něco extra“. My věříme v Ježíše, my pečujeme o dobré tradice, o morálku, o kulturu. Jenomže podle Ježíše nemáme zemi dodávat lesk a třpyt a drahocennost, nýbrž máme být pro zemi solí.

Takže zpátky k té otázce: Co to pro nás jako Ježíšovy učedníky znamená, být solí země? Pomůže nám, když si uvědomíme, k čemu se sůl používá. Především k tomu, aby jídlo mělo dobrou, příjemnou chuť. Potom také ke konzervování potravin. Sůl chrání potraviny před zkázou, před hnilobou a rozkladem. A dále je také pro používání soli důležité to, že jí stačí jenom trocha. Soli nesmí být v jídle příliš. Když je něco přesolené, tak už to není dobré. Možná, že i proto Ježíš přirovnává svoje učedníky k soli. „Máte pocit, že je vás málo? Že sami nic moc nezmůžete? Vzpomeňte si na sůl, stačí jí trocha a jídlo tím dostane dobrou chuť.“

Ježíšovu výroku o soli země tedy rozumím tak, že Ježíš svým učedníkům vlastně říká: „Dáváte dobrou, příjemnou chuť celé zemi, prostředí, ve kterém se nacházíte, lidské společnosti, vztahům mezi lidmi. Děláte z nich něco chutného, dobře přijatelného a to i pro vašeho nebeského Otce.“ Sůl se totiž také používala jako nedílná součást obětí. Každá oběť, kterou Izraelci přinášeli Hospodinu, měla být osolena. Tak to výslovně čteme ve 3. knize Mojžíšově: *„Každý dar své přídavné oběti solí osolíš. Nenecháš svou přídavnou oběť bez soli smlouvy svého Boha. S každým svým darem přineseš sůl.“* (Lv 2,13).

Sůl tedy dělá dobrým a přijatelným také obětní jídlo, které je určené pro Hospodina. Sůl je určitá kvalita, která nesmí chybět. A Ježíš řekne svým učedníkům: „Vy jste ta kvalita, to co dodává dobrou chuť. Dáváte tedy vašim vztahům dobrou chuť.“ To, že Ježíšovu výroku můžeme nějak takto rozumět, potvrzuje evangelista Marek, který Ježíšův výrok o soli uvádí v této souvislosti: *„Sůl je dobrá, ztratí-li však svou slanost, čím ji osolíte? Mějte sůl v sobě a žijte mezi sebou v pokoji.“* (Mk 9,50). Kvalita soli se podle Markova evangelia v posledku projevuje tím „žít mezi sebou v pokoji“. Pokoj v mezilidských vztazích, to je ta dobrá chuť, kterou tvoří Ježíšovi učedníci.

Ztratit tuto dobrou chuť znamená ztratit něco podstatného, něco určujícího, něco, co mají Ježíšovi učedníci vnášet do lidské společnosti. Jako je příjemné dobře osolené jídlo, tak ať jsou příjemné vaše vztahy, ať je chutné to, jak mezi sebou žijete.

My jsme tady spolu na bohoslužbě jako Ježíšovi učedníci. Jako taková hrouda soli a je to fajn být spolu a užívat si spolu dobré věci. Ale nežijeme stále jenom v křesťanském kolektivu, kde se lidé většinu snaží vycházet spolu dobře, kde se vnímáme jako bratři a sestry. Často se ocitáme taky mezi jinými lidmi a možná právě tam se nejvíc ukazuje, jestli jsme neztratili svoji slanost, tu dobrou chuť, kterou dodáváme.

Takže, milé sestry a milí bratři, až budete jíst nějaké dobře osolené jídlo nebo až uvidíte sůl, tak si můžete vzpomenout na Ježíšova slova: *„Vy jste sůl země, uchovejte si svoji dobrou chuť, kterou vnášíte do tohoto světa.“* Amen.